

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 44463**Nom:** Educació per a la salut**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 3**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2211 - Màster Universitari en Psicopedagogia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	2	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2211 - Màster Universitari en Psicopedagogia	Psicopedagogia Social i Comunitària II	OPTATIVA

COORDINACIÓ

BELLVER MORENO MARIA CARMEN

RESUM

La salut, considerada un valor al llarg de la història de la humanitat ha anat patint modificacions al llarg de el temps, modificacions que es deriven de l'context i de el temps en què vivim. Així, el que un valor sigui alguna cosa preferible per al subjecte, és una preferència que sorgeix de la pròpia immersió social de l'individu, i de les relacions que manté amb diferents institucions i grups humans. D'aquesta manera, cada un de nosaltres pot tenir un concepte individual de la salut, però no oblidem que aquest concepte no sorgeix només com a opció individual, sinó que està en estreta relació amb l'enteniment i comprensió que d'aquest valor es té a nivell social .

La Pedagogia de la Salut se situa en el marc científic de la Teoria de l'Educació, i per tant des de la Teoria General de Sistemes proporciona una concepció interrelacional de la Salut física, psíquica i social. Pretén des d'una perspectiva ecològica, i a través de l'Educació per a la salut, que els subjectes aprenguin a afrontar les tensions que provenen de l'entorn en el qual interactuen, tant des de l'àmbit de la salut física, com psíquica, social i ambiental.

Les diferents interrelacions permeten afirmar que qualsevol canvi en la salut física, psíquica i social a través de el sistema educatiu implica una millora en el auto-desarrollo de l'bucle de retroalimentació positiva autoconcepto-autoestima, per tant s'analitzen sistèmicament les característiques d'aquest bucle i es proposen alguns suggeriments per a estudiar l'evolució de el sistema educatiu pel que fa als tres àmbits de la salut.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Actuar amb professionalitat i comportament ètic en l'exercici de les seues tasques.

Avaluar i diagnosticar els aprenents en els diferents aspectes del desenrotllament (aptituds, interessos, personalitat, motivació...) amb l'objectiu d'adoptar les mesures ordinàries i extraordinàries d'atenció a la diversitat.

Avaluar processos de desenrotllament i aprenentatge humà, tant normals com atípics, al llarg del cicle vital.

Col·laborar amb el professorat en l'exercici de la funció docent, tutorial i en la d'organització dels centres educatius i Assessorar-li i col·laborar amb ell en el disseny de procediments i instruments d'avaluació, tant dels aprenentatges de l'alumnat, com del mateix procés d'ensenyança, així com en tècniques de dinàmica i maneig de grup, resolució de conflictes, mediació escolar i foment de la convivència i valors democràtics.

Desenvolupar la capacitat d'autoformació de les persones i la busca de recursos per al seu desenrotllament professional al llarg de la vida.

Desenvolupar la innovació i la creativitat en la pràctica professional i aplicar els coneixements teòrics i els avanços científics a la pràctica professional i a la investigació.

Diagnosticar, assessorar, previndre i intervindre a fi d'afavorir el desenvolupament i l'aprenentatge en persones amb necessitats educatives especials, trastorns de l'aprenentatge i amb risc d'exclusió educativa i/o social.

Dissenyar, aplicar i avaluar programes, processos, recursos i pràctiques educatives dirigides a qualsevol persona o grup social prenent en consideració el seu nivell de desenrotllament, les seues necessitats i limitacions, així com els contextos multiculturals.

Dissenyar, assessorar, coordinar i avaluar programes i mesures de compensació de les desigualtats educatives; analitzar les necessitats i demandes referides a l'escolarització d'alumnes en situació de desavantatge social, familiar o personal, així com aquelles condicions personals i socials que faciliten o dificulten el procés d'ensenyança i aprenentatge de l'alumnat i la seua adaptació a l'àmbit escolar.

Dissenyar, avaluar i adaptar processos d'ensenyança - aprenentatge als models de convivència en els distints contextos socials, lingüístics i culturals en els que exercisca el seu treball.

Dissenyar, implementar, coordinar i avaluar intervencions i programes d'orientació psicopedagògica sobre el procés d'ensenyança-aprenentatge, sobre l'adaptació personal i social i sobre les eixides professionals de l'alumnat.

Emetre informes tècnics, peritatges i auditories relacionats amb el lloc de treball i analitzar, dissenyar i promoure processos d'ensenyança i aprenentatge per mitjà de l'ús de diferents llenguatges, mitjans i recursos.

Mantindre un comportament reflexiu i crític davant de la realitat social i educativa i afavorir els canvis, transformacions i innovacions que porten a millorar la qualitat de vida individual i social.

Millorar la qualitat de l'exercici professional i, en particular, la pròpia formació i desenrotllar estratègies que faciliten la col·laboració, la creació de xarxes, la implicació dels diferents agents educatius i/o socials que participen en processos psicoeducatius.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Promoure, organitzar i avaluar quantes mesures d'assessorament i intervenció possibiliten una millor implicació i capacitat de les famílies en l'educació dels seus fills, així com la seua participació i col·laboració amb centres escolars i amb altres institucions, tant en la dimensió personal, com en l'evolutiva i/o la social.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants s'impliquen de manera general i transversal, en l'aplicació i defensa de tots els drets fonamentals i democràtics, així com els principis de millora social

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Realitzar l'avaluació i la valoració sociopsicopedagògica de l'alumnat i determinar el model i els servicis de la seua escolarització mes adequats.

Reunir i interpretar dades rellevants per a emetre juís psicopedagògics que incloguen una reflexió sobre

qüestions d'índole social, científica o tècnica.

Treballar amb la comunitat per a desenrotllar, implementar i avaluar plans d'acció amb mires de millora econòmica, social, educativa i de l'ocupació i projectes, servicis, polítiques i pràctiques psicoeducatives, a fi de donar resposta a les necessitats de les persones, organitzacions i/o col·lectius específics en col·laboració amb altres professionals i agents socials.

Usar les tecnologies de la informació i la comunicació per a obtindre, elaborar i proporcionar informació educativa i pròpia de les ocupacions (bases de dades, programes informàtics...).

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

TEMA 1. CONCEPTE D'EDUCACIÓ PER A LA SALUT

TEMA 2. DISSENY DE PROGRAMES A L'ÀMBIT DE L'EDUCACIÓ PER A LA SALUT. PRINCIPIS D'UNA INTERVENCIÓ EFICAÇ

TEMA 3. ELS PROCESSOS DE SOCIALITZACIÓ I ADAPTACIÓ SOCIAL A L'ADOLESCÈNCIA

TEMA 4. EDUCACIÓ PER A LA SALUT FÍSICA I LES SEVES PROBLEMÀTIQUES.

TEMA 5. PREVENCIÓ CONSUM DE DROGUES I EDUCACIÓ PER A LA SALUT.

TEMA 6. SALUT COMUNITÀRIA. PREVENCIÓ DE L'ASSETJAMENT.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	4,00
Treball en grup	6,00
Teoria	6,00
Pràctiques a l'aula	6,00
Total hores	22,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	5,00
Estudi i treball autònom	10,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	15,00

METODOLOGIA DOCENT

Lliçó magistral participativa

Discussió en grup, debat, etc.

Elaboració de reflexions

Pràctiques d'aula: aplicacions de la teoria, estudis de casos, solució de problemes, ús de proves i instruments

Treball en grup

AVALUACIÓ

A.- Prova objectiva, en les dates que es determinin oficialment.

En aquesta prova l'estudiant haurà de contestar a una sèrie de preguntes de caràcter teòric sobre els continguts explicats a classe, les lectures realitzades, activitats de classe, ...

Aquesta prova que pretén valorar el domini conceptual i tècnic de la matèria tindrà un valor de el 40% de la nota final, sent necessària aprovar per superar l'assignatura.

B.- Programa d'Educació per a la Salut: 50%

C.- Pràctiques presentades a classe un 10%

La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentas (ACGUV 123/2020).

L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguen considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

Aroca, C. y Ros, C. (dir.)(2014) Pedagogia multidisciplinar para la salud. Claves para la intervención psico-educativa, socio-comunitaria y físico-ambiental. Valencia: Tirant lo Blanch.

Bas, F. y Verania, A (2000): Trastornos de la alimentación en nuestros hijos. . Madrid: Ed. EOS

Becerra, J.A. (2009). Variables familiares y drogodependencias: La influencia de los componentes de la Emoción Expresada en <http://www.sidec.org.co/>

Becoña, E (2009), ¿Factores de riesgo y de protección en la adicción a las nuevas tecnologías?, en E. Echeburúa et al (eds.), Adicción a las nuevas tecnologías en adolescentes y jóvenes, Madrid: Pirámide, 77-97.

Biegel, D.E., Katz-Saltzman, S., Tracy E.M. y Townsed-Mandel, A. (2008). Indicadores de la calidad de la relación diádica de mujeres en tratamiento por drogodependencia. *Redes*, 15 (10), 182-209. <http://revista-redes.rediris.es>

Branden, N. (1995) Cómo mejorar su autoestima. Editorial Paidós. Barcelona.

- Bueno, F.; Gavidia, V. y otros (1995): Hábitos de salud en la Comunidad de Valencia.
- Castells, P. y SILVER, J.T (1998): Guía práctica de la salud y psicología del adolescente. Barcelona: Ed. Planeta.
- Castells, P (Coord.) (1999): Guía práctica de la salud y psicología del niño. 5ª edición. Barcelona: Ed. Planeta.
- Chóliz, M. y Marco, Cl. (2011), ¿Patrón de uso y dependencia de videojuegos en infancia y adolescencia?, *Anales de psicología*, 27 (2), 418-416.
- (2012), *Adicción a Internet y redes sociales*, Madrid: Alianza Ensayo.
- Costa, M y López, E (1996): Educación para la salud. Madrid:Ed. Pirámide
- Echeburúa, E. y De Corral, P. (2010), ¿Adicción a las nuevas tecnologías y a las redes sociales en jóvenes: un nuevo reto?, *Adicciones*, 22, 91-96.
- Estallo, J.A. (2001), ¿Usos y abusos de Internet?, *Anuarios de Psicología*, 32, 95-108.
- Estévez, L., Bayón, C., De la Cruz, J. y Fernández-Liria, A. (2009) ¿Uso y abuso de Internet en adolescentes?, en E. Echeburúa et al (eds.), *Adicción a las nuevas tecnologías en adolescentes y jóvenes*, Madrid: Pirámide, 101-128.
- Escámez, J. García, R. y Sales, A. (2002). Claves educativas para escuelas no conflictivas. Barcelona. Idea Books.
- García López, R y Martínez Céspedes, R. (2001). Los conflictos en las aulas de ESO. Un estudio sobre la situación en la Comunidad Valenciana. Valencia. Lullal Edicions.
- Grasa, R. (1987). Vivir el conflicto. Cuadernos de Pedagogía, 150, praxis, Barcelona.
- Gimeno, A. (2008). La familia: el desafío de la diversidad. Barcelona: Ariel.
- García, A.; Sáez, J.; Escarbajal De Haro, A (2000): Educación para la salud: la apuesta por la calidad de vida. Madrid: Arán Ediciones.
- Gargallo, B. (2005). Niños hiperactivos (TDA-H). Barcelona: CEAC educación.
- Goleman, D. (1999) ¿La práctica de la inteligencia emocional?. Kairós. Barcelona
- Goleman, D. (2000) ¿Inteligencia emocional?. Kairós. Barcelona.
- Gómez, C.; RIUS LOZANO, M (1998): Educación para la salud. Una transversal curricular. Conselleria de Sanidad y Consumo. Dirección General de Salud Pública. Valencia: IVESP.
- González Lucini, F. (1994): Temas transversales y áreas curriculares. Madrid: Ed. Alauda/Anaya.
- Lameiras y otros (2004): Programa coeducativo de desarrollo psicoafectivo y sexual. Madrid: Ed. Pirámide.
- Marco Cl., Chóliz, M. (2013), ¿Tratamiento cognitivo-conductual en un caso de adicción a Internet y videojuegos?, *International journal of psychology and psychological therapy*, 13 (1), 125-141.
- Mick, E. (2002). Case-control study of attention deficit hyperactivity disorder and maternal use of drugs during pregnancy. *J. Am. Acad. Child Adolescent Psychiatry*, 41, 378-385.
- OMS (1997) Declaración de Yakarta. Ginebra: OMS.
- Olweus, D. (1998). Conductas de acoso y amenaza entre escolares. Madrid. Morata.
- Ortega, P.(2001). Presentación. En Ortega, P. (coord.) *Conflicto, violencia y Educación*. Actas del XX Seminario Interuniversitario de Teoría de la Educación. Murcia. Cajamurcia
- Pérez Pérez, C. (2009). Valores y Normas para la Convivencia en el aula. Programas de intervención educativa. Madrid: Fundamentos Psicopedagógicos.

Pérez, PM^a. y Cánovas, P (2002): Valores y pautas de interacción familiar en la adolescencia (13 ¿ 18 años) Madrid: Ed SM.

Rochon, A. (1991): Educación para la salud. Una guía práctica para realizar un proyecto. Barcelona: Ed. Masson.

Saatcioglu, O., Erim, R. y Cakmak, D. (2006). Review Article: Role of family in alcohol and substance abuse. Psychiatry and ClinicalNeurosciences, 60(2), 125-132.

Saldaña, C y col. (2001): Detección y prevención en el aula de los problemas del adolescente. Madrid:Ed. Pirámide.

Sanz, C.A., Montañés, J. y Martínez, M. (2004). Variables familiares, escolares y grupales y consumo de drogas en población escolar. Revista Española de Drogodependencia, 3-4, 188-209.